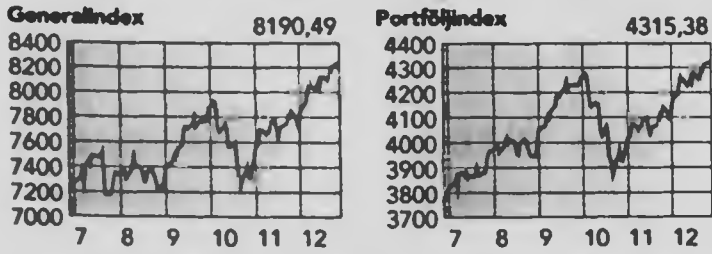

Nyhetschefer: Patrik Stenvall, tel 3260 292, Johan Backholm, tel 3260 329
Redigerare: Karin Sundström E-post: ekonomi@vasabladet.fi

Ekonomi

Helsingforsbörsen i går: -0,48 %

Mest upp
Kylpyläkesino A (T) +6,41
Tamfelt Kanta +3,53
F-Secure +2,93
Biotek B +2,83
Birka Line B +2,61

Mest ned
Orion B new shares -7,30
Panostaja A -4,76
Done Solutions -4,35
Suomen Helasto (LP)-4,20
Benefon S (T) -3,85

Mest omsatta
Nokia 165,81
UPM-Kymmene 24,82
Neste Oil 14,35
Stora Enso R 12,27
Nokian Renkaat 11,63
Fortum 9,98
Sampo A 7,51
Pohjola Yhtymä 6,38
TietoInator 6,32
SanomaWSOY B 5,85

Referensräntor
Aktia-prime 2,25
EQ-Prime 2,25
Gyllenberg-prime 2,50
Handelsbanken 2,50
Hypo-prime 2,50
Nordex-prime 2,50
OP-prime 2,50
POP-prime 2,50
SP-prime 2,50
Sampo-prime 2,50
Tapiola-prime 2,50
ÅAB-prime 2,30

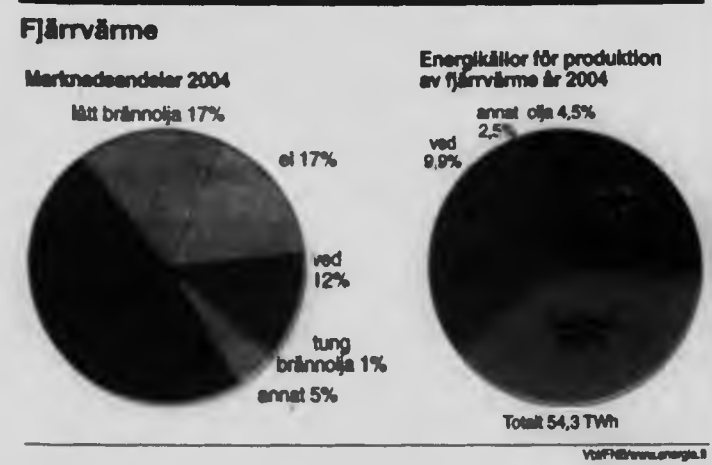
Eurlor
1 mån... 2.462
2 mån... 2.477
3 mån... 2.527
4 mån... 2.588
5 mån... 2.633
6 mån... 2.677
7 mån... 2.717
8 mån... 2.755
9 mån... 2.790
10 mån... 2.823
11 mån... 2.853
12 mån... 2.880

En euro i utländsk valuta
USA dollar USD 1,1916
Rumänien leu RON 3,6982
Bulgarien lev BGN 1,9558
Turkiet lira TRY 1,6075
Kanada dollar CAD 1,3948
Sydkorea won KRW 1206,85
Indonesien rupiah IDR 11713,43
Filippina peso PHP 63,232
Singapore dollar SGD 1,9859
Hongkong dollar HKD 9,2386
Kina yuan renminbi CNY 9,6192
Malaysia ringgit MYR 4,5042
Thailand baht THB 48,818
Norge krona NOK 8,0290
Danmark krona DKK 7,4610
Sverige krona SEK 9,4367
Island krona ISK 75,83
Estland krona EEK 15,6466
Lettland lats LVL 0,6964
Litauen litas LTL 3,4528
Ungern forint HUF 251,58
Slovenien tolar SIT 239,50
Slovakien korona SKK 37,798
Ryssland rubel RUB 34,2500
Kroatien kuna HRK 7,3845
Schweiz franc CHF 1,5581
Malta lira MTL 0,4293
Storbritannien pund GBP 0,68630

Rätt recept ger balanserad tillväxt.

Låt dina tillgångar växa mera
Med en lämplig kombination av depositioner
och fonder tynggar du din investering.

Sparbanken
Banken för envär.

Dyrare fjärrvärme höjer bolagshyran

Två och en halv miljon finländare som bor i hus med fjärrvärme får bereda sig på att bolagsvederlagen och hyrorna höjs nästa år.

Värmekostnaderna för en bostad på cirka 80 kvadratmeter stiger med mellan fyra och fem euro per månad. Det går alltså 60 euro mer per år till värme jämfört med i år.

Fjärrvärme är det vanligaste uppvärmnings sättet i Finland, eftersom hälften av radhusen och största delen av höghusen använder fjärrvärme.

Experten Mirja Tiitinen vid Finsk Energiindustri säger att fjärrvärmepriset stiger på grund av naturgasens prisutveckling. Gasum, som är det enda bolaget som importerar naturgas till Finland, ändrar sin tarifstruktur vid årsskiftet.

Enligt den tarif som tas i bruk i början av året är naturgaspriset till 55 procent bundet till oljepriset. Alltså påverkar ändringar i oljepriset 55 procent av gaspriset, säger Tiitinen.

Hon påpekar att också naturgaspriset stigit kraftigt under hela hösten.

Mest påverkar höjningen vanliga höghus- och radhusinvalnare som använder fjärrvärme. Industrin använder direkt naturgas till sina egna processer, som ångproduktion. Att naturgasen blir dyrare märks särskilt på sådana orter där fjärrvärmens huvudsakligen produceras med naturgas. Naturgas används som huvudsakligt bränsle för fjärrvärme på 25 orter. På över tio av dessa används också andra bränslen. Höjningarna av fjärrvärmepriset varierar beroende på hur stor del av fjärrvärmens som produceras med naturgas. Höjningarna varierar mellan drygt fem procent till över tjugo procent.

Helsingfors, Esbo och Vanda använder stenkol och naturgas som alternativa bränslen. Deras andel är ungefär hälften och hälften, så när priset på det ena bränslet stiger kan de övergå till det billigare, säger Tiitinen.

Till exempel Kotka använder betydligt mer stenkol än gas. Orimtila producerar all fjärrvärme med gas, och då blir höjningen större. Tammerfors stads energiverk meddelade redan i mitten av förra månaden att fjärrvärmepriset stiger med över tio procent vid årsskiftet.

Medelpriset på fjärrvärme var i fjol 3,89 cent per kilowattimme. FNB

Per-Johan Grannas säger att Västra energiandelslag har ett koncept som gynnar både säljare och köpare. Foto: Stig Svens

Per-Erik Granfors och Kaj Rex i Västra energiandelslag bygger själva fliscentralen i Maxmo på ett tomt som kommunen arrenderat ut. Och de bygger stort med tanke på framtida modifieringar. Foto: Stig Svens

Flisvärme ska bli lönsam affär

Energibönderna i Vöra bygger fliscentraler i Maxmo och vid Norrvalla i egen regi.

Vöra Energiandelslag bygger i egen regi en fliscentral för fjärrvärmennätet i Maxmo kyrkby. Dessutom ska de bygga en värme-central som ska försörja Norrvalla-Folkhälsans stora anläggning i Vöra.

Ibland framkommer uppfattningen att fliseldning är någon sorts social verksamhet. Men så är det inte, enligt jordbrukarna som för drygt tre år sedan startade Vöra energiandelslag.

Vi har ett koncept som gynnar både oss och köparna, säger Per-Johan "Pelle" Grannas som är en av de sju i andelslaget och därtill företagare som sköter flistransporterna. Konceptet bygger på att det är förmånligare att elda med flis än med olja.

Och förstas lämnar mycket pengar kvar i kommunerna, säger Kaj Rex som tillsammans med ordföranden Per-Erik Granfors jobbar med de inre väggarna i den nya värmecentralen i Maxmo.

Fjärrvärmennätet täcker Marielunds servicecenter, radhusen, affärshuset och kyrkans fastigheter i Maxmo kyrkby. Ännu kommer värmen från en oljepanna i Marielund. Granfors räknar med att Vöra energiandelslag kan börja sälja värme i början på mars.

För anläggningen vid Norrvalla finns byggnadstillstånd. Vi har tänkt börja bygga under sommaren så att vi kan börja elda under vintern, säger Granfors.

Det nya är att andelslaget bygger och blir ägare till värmecentralerna både i Maxmo och vid Norrvalla. I Vöra centrum byggde fjärrvärmebolaget som äger ledningsnätet även panncentralen.

En investeringsdel tillkommer. Men det är bra att värmecentralen som här i Maxmo är vår, då kan vi vid behov snabbt göra ändringar, utvecklingen går nämligen framåt, säger ordföranden.

Investeringen förutsätter index-siktighet. Energi priset är index-bundet och kontrakt har skrivits för anläggningens avskrivningstid eller femton år.

På frågan om energibönderna i Vöra en vacker dag också börjar bygga fjärrvärmennät svarar Granfors att man aldrig kan veta. Ingen trodde väl vid starten i Vöra att andelslaget tre år senare skulle bygga en värmecentral i Maxmo.

I Vöra centrum finns en panna på 1500 kilowatt. Flispannan vid Norrvalla får samma kapacitet och i Maxmo installeras en panna på 500 kilowatt.

Fjärrvärmebolaget i Vöra planerar dessutom att utvidga nätet och installera en andra flispanna på 700 kilowatt.

Flis användningen kommer ungefär att fördubblas från 10000 till 20000 löskubikmeter per år. Redan nästa vinter blir ökningen omkring 8000 kubikmeter.

Hittills har vi fått fram mera flis än vi kan förbruka och just därför har vi sökt fler ställen att elda på, säger Granfors.

Det som påverkar satsningen i Maxmo är att det finns gott om

strand som inte kan användas till annat. Vöra-Maxmo skogs-värdförening har köpt och levererat al åt oss. Men transporter kostar och därför är det bra att förbrukningsplatsen finns nära rävaran.

En del lumpklabbar tuggas till flis men ytterst litet av sådant material som industrin vill ha. Expansionen kommer enligt energibönderna inte att leda till råvarubrist.

Skogscentralen har nämligen räknat ut att det är ekonomiskt försvarbart att ta ut 16000 fast-kubikmeter flisvirke ur skogarna i Vöra och 6000 kubikmeter i Maxmo.

Det gör 50000 löskubikmeter flis eller nästan tre gånger mera än vi kommer att förbruka, säger Granfors.

Därtill är det så att det inte är lätt att motivera ägarna till alla 1500 skogslägenheter i Vöra och Maxmo att avverka.

Vi förväntar oss att avverkingarna minskar när arealbeskattningen upphör och att det då blir mera gallringsavverking. En sådan utveckling är till nytta för alla, säger Granfors.

De flesta delägarna i energiandelslaget har redan generationsväxlat. De har således tid att bygga och de betonar att det inte handlar om talloarbete.

Även för aktiva jordbrukare finns knappast någon bättre bisyssla / biinkomst eftersom arbetstoppen infaller på en helt annan tid än inom jordbruket.

STIG SVENS
stig.svens@vasabladet.fi
tel 3260 305

Rakettikeu och Kraft Raketförsäljning

MARKTÄVINGEN
NORM 1 €

TÄVSTYRMAIS -
KNOCK OUT
Första pris 14 €

SUPER
BOTTLE ROCKET
3,50 €

De kaffjasar vi har i lager
PA KOPET 12 ST / kund

KONE-OILIA
KONE-OILIA
KONE-OILIA

Ark. 10-16 Ark. 10-16 Ark. 10-16
Ark. 10-16 Ark. 10-16 Ark. 10-16

rakettikeu.com

Nya regler för insamling av burkar till Stormossen

Från och med årsskiftet blir det ändringar i insamlingen av kartong.

Nästa år får Vasabornas sätta wellpapp och kartong från till exempel kex- och flingpaket i returbehållarna för mjölk- och saftbuckor. I Vasa och Korsholm finns tio sådana behållare, som upprätthålls av Paperinkeritys.

I dessa får från och med den 1 januari alltså slängas:
• Wellpapp
• Mjöl-, saft-, grädd-, surmjölk-, yoghurt- och vinkartonger (också aluminiumfodrade)
• Torrörpäckningar av kartong (också med plastfönster)
• Fling- och kexpaket
• Socker-, mjöl-, bakverks- och andra påsar
• Pappådor och gåvopapper
• Pizzaförpackningar och äggaskar
• Engångskar av kartong

Det går också bra att i fortsättningen sätta wellpapp och kartong i köksavfallet som hittills. Oberoende vilket alternativ man väljer går kartongen till återvinning, i det första alternativet till tillverkning av kartonghyllor för pappersindustrin.

Väljer man det andra alternativet går kartongen till tillverkning av bränslepellet som används som stödbränsle i kraftverk, meddelar Stormossen. VBL

Nu kommer Kalevi Hemilä igen efter svår och plötslig sjukdom

Kalevi Hemiläs karriär gick spikrakt uppåt. Då slog sjukdomen till. Men nu har han återhämtat sig och satsar hårt på sitt nya jobb som vd för Etera.

Kalevi Hemilä tillträdde som vd för Industrins och arbetsgivarnas centralförbund TT i augusti 2003 och karriären beskrev en uppåt-gående kurva.

Men en hjärnblödning bara ett par månader senare höll på att avsluta den. Prognosen var inte god och Hemilä tappade nio månader av sitt minne.

Jag var vid liv, men minnet kom tillbaka först i juni 2004. Det känns fortfarande överkligt, säger han.

Agronomi- och forstdoktor Hemilä, 53, säger emellertid inte de förlorade chanserna eftersom livet gav honom nya. Han tillträdde som verkställande direktör för arbetspensionsbolaget Etera vid årsskiftet.

Ätminstone har jag insett hur viktiga projekten för god arbets-hälsa och arbetsförmåga är, säger Hemilä.

Goda samhällskontakter har hjälpt Hemilä att repa sig. Förutom Etera leder han nu också Finlands golförbund. Vänner och bekanta tyckte att Hemilä skulle repa sig bättre om han fick en ansvarsfyllt post inom sin kära hobby.

Kalevi Hemilä utnämndes till chef för arbetsgivarcentralen TT i augusti 2003. Kort därefter drabbades han av hjärnblödning och påföljande minnesförlust. Men från årsskiftet tar han nya tag, denna gång som vd för arbetspensionskassan Etera. Foto: Lehtikuva

FAKTA • Kalevi Hemilä

- Född 21 september 1952.
- Styrelseordförande för Suomen Hippos och Finlands golförbund.
- Styrelsemedlem i Forststyrelsen, Snellman och Mehläinen.
- Intressen: golf, jakt, fiska, hästsport.

2007 ändras arbetspensionslagen så att Etera på lika villkor kan konkurrera med andra arbetspensionsbolag och erbjuda alla förvärvsarbetande - också företagare - arbetspensionsjänster.

Eteras marknadsandel är 8,4 procent av de privata arbetspensionerna. Marknadsledaren Varma hade i fjol nästan 30 procent och tvåan Ilmarinen nästan 30 procent.

Hemilä säger att konkurrensen på arbetspensionsmarknaden är hård, men han tror att hans bolag kan vara ett piggt alternativ.

Vår verksamhet bygger på en lätt administration och på att utnyttja internet. Trots det gäller det att sätta på marknadsföring med hjälp av mänsklig arbetskraft.

Vi är redo att besvara utmaningen från våra konkurrenter, säger Hemilä. FNB